

EL DOCUMENT DEL MES ÉS...

Núm. 11, octubre de 2012

Dades del document

Arxiu del Port de Tarragona (APT). Fons Junta Protectora de les Obres del Port de Tarragona. *Plano que manifiesta la extensión figura y lindes del huerto propio de los señores D.ª Maria y Dn. Josef Antonio de Castellarnau y Magriñá, cedido en este día por estos a las Obras del Puerto de Tarragona y en su nombre al Señor Gaspar Cases vocal comisionado de la Real Junta de las mismas y al Brigadier de la Real Armada Dn. Juan Smith Ingeniero en Gefe de Marina y Director de ellas para fabrica del convento y uso de los Padres Capuchinos de esta ciudad, según todo por menor se encuentra en la escriptura otorgada en este día ante el escribano de esta ciudad Dn. Francisco Salas, cuyo plano va firmado por dicho Señor Director. 4 de septiembre de 1802. Juan Smith.*

El context

Paral·lelament a la construcció del port modern de Tarragona que començà l'any 1790, s'anà edificant el que es coneix com a Nova Població o Població de la Marina, sobre la nova zona sorgida gràcies als terrenys guanyats al mar.

Tarragona havia quedat cenyida i delimitada pel cinturó de les muralles i necessitava anar més enllà per acollir una població en vies de creixement.

L'administració i propietat d'aquests nous terrenys s'adjudicà per Reial Ordre a la Junta Protectora de les Obres del Port de Tarragona el mes de setembre de 1802, i el projecte d'urbanització el va dur a terme Juan Smith Sinnot, enginyer i director de les obres portuàries.

Una de les activitats principals que es duran a terme en aquests primers anys de construcció del port i de la Marina, serà l'adquisició de terrenys i solars de propietaris particulars per part de la Junta Protectora de les Obres del Port de Tarragona, entitat encarregada de gestionar-lo. Això explica la quantitat considerable d'expedients de terrenys que trobem a l'Arxiu del Port de Tarragona.

El contingut i l'estructura

La major part d'aquests expedients de terrenys, ja siguin de permuta, de cessió o de venda, acostumen a portar adjunt un plànol del terreny en qüestió com el que avui presentem, realitzat per l'enginyer Smith, en data 4 de setembre de 1802.

Es tracta, com diu la llegenda del document, del terreny cedit per Maria i Josep Anton de Castellarnau i Magrinyà a la Junta Protectora de les Obres del Port per a la construcció del nou convent dels pares caputxins.

Cal aclarir que l'esmentada comunitat religiosa vivia en un edifici molt proper a la pedrera d'on es treia el material per a la construcció del port. A banda de l'enrenou que aquesta operació duta a terme pels presos ocasionava diàriament, calia afegir la perillositat de les barrinades que en diverses ocasions provocà més d'un ensurt als monjos. Tant és així, que es decidí traslladar l'edifici conventual a un nou emplaçament, en terrenys propietat dels Castellarnau.

Recordem que Josep Anton de Castellarnau i Magrinyà va ser tresorer de la Junta Protectora de les Obres del Port de Tarragona i un personatge molt influent a la ciutat.

La utilitat del document

L'estudi dels expedients de terrenys per a la construcció de la Marina de l'Arxiu del Port de Tarragona aporta informació molt valuosa i que pot ser utilitzada per a diverses investigacions i sota diferents perspectives.

Des de la propietat dels terrenys i els canvis de mans que sofriren, passant per les fórmules legals existents: vendes, cessions, permutes, etc., a la tipologia dels propietaris i el lloc que ocupaven dins l'escala social; la progressiva construcció i evolució d'aquesta nova zona de la ciutat: la Marina, amb la peculiaritat d'estar sota la jurisdicció d'un organisme estatal supramunicipal com la Junta Protectora de les Obres del Port, amb la potestat de donar noms als carrers, urbanitzar-los i concedir els permisos d'obres pertinents.

L'explotació de la pedrera, els presidiaris, les barrinades i els problemes que ocasionaren, el trasllat de la comunitat religiosa dels caputxins, el paper dels Castellarnau en aquesta història son un exemple de les múltiples lectures que es poden treure a partir d'aquesta documentació de l'Arxiu del Port de Tarragona.